

2

TRIMESTRE

CULTURA I VALORS ÈTICS

1r ESO

IES JOAN RAMON BENAPRÈS

PEL·LÍCULA:

“VULL SER COM
BECKHAM”

NOM:

INTRODUCCIÓ

Objectiu

L'assignatura vol donar-te eines per ajudar-te a pensar de manera autònoma i a plantejar-te qüestions ètiques importants per qualsevol ciutadà del segle XXI. En concret vol ajudar-te a valorar els teus pensaments, escoltar les opinions dels altres i mostrar-te la importància dels valors democràtics i de la participació ciutadana.

Conceptes bàsics

Amistat, conflicte, consciència social, cooperació, democràcia, dignitat, discriminació, drets humans, estereotips, ètica, felicitat, identitat, igualtat, justícia, llibertat, marginació, participació ciutadana, pensament crític, persona, prejudici, respecte, ser diferent, valors...

Metodologia

Cada trimestre es parteix de una pel·lícula per introduir els conceptes. Es realitzen activitats individuals i en petit grup i es discuteixen a la classe formant una rotllana. Cada trimestre es realitza un treball en equip sobre els temes tractats en qualsevol format.

Avaluació

La nota ve donada per la participació activa a la classe i per la realització del dossier de treball. També podreu fer un treball individual o de grup sobre algun dels temes tractats a l'assignatura.

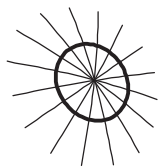
LES NORMES DE LA CLASSE:

Pensem 3 normes bàsiques per la classe de "Cultura i valors ètics":

1.

2.

3.

CULTURA I VALORS ÈTICS

QUIERO SER COMO BECKHAM

La família Bhamra procedeix de la zona del Panjab a l'Índia, emigrada a Anglaterra viu al West London, prop de l'aeroport de Heathrow on treballa el pare i la major de les filles, Pinky. L'altra filla és Jess, té uns divuit anys, ha acabat els estudis preuniversitaris i és una apassionada del futbol sent gran admiradora de Beckham quan jugava al Manchester United. Jules és una altra noia anglesa de la seva edat que, veient les qualitats futbolístiques de Jess, aconseguix que sigui admesa en el seu equip de futbol, les Hounslow Harriers que entrena Joe, un jove irlandès que va deixar de jugar a causa d'una lesió i que té una mala relació amb el seu pare.

La família Bhamra està preparant el casament de Pinky amb el seu xicot indi i desitgen que Jessminder, Jess, estudiï Dret i tingui una bona formació com a dona índia, que sàpiga cuinar, portar el sari ... Per aquest motiu la pràctica esportiva del futbol li està prohibida, sigui al parc amb Tony i els seus amics, sigui en la competició amb els Harriers. Jess oculta a la seva família la seva participació a la lliga femenina de futbol fins i tot quan es desplaça amb el seu equip a Alemanya. La prohibició torna a imposar-se al ser sorpresa al engany pels pares i per fi podrà celebrar les noces, que havia quedat interrompuda temporalment a causa d'un malentès en el qual els pares del nuvi de Pinky creien haver vist a Jess abraçar-se amb un noi, que no era sinó l'abraçada amic de Jules. Aquesta confusió també trastoca a la família Paxton, pares de Jules, que sospiten que la seva filla pugui tenir una inclinació homosexual. Principalment la mare, que treballa en una botiga de llenceria femenina i reprèn constantment a la seva filla pel seu aspecte, forma de vestir i no tenir nuvi. En realitat Jules i Jess comparteixen afectes amb Joe, el que els ocasionarà la pèrdua transitòria de l'amistat que, al final, reprendrà la seva llera per conduir-los fins a la pràctica professional del seu esport. Les noces de Pinky se celebra simultàniament amb la final en la qual Jess només podrà jugar l'última part.

El somni de Jules sembla complir-se al costat del de la seva amiga, van a anar als Estats Units a jugar a futbol de forma professional gràcies a una beca i l'interès d'un observador. La relació entre Jess i Joe haurà de esperar i superar les dificultats interracials i culturals.

1

No quiero que corras medio desnuda delante de los hombres

En relació amb l'anterior, aquí tens una sèrie de frases d'alguns dels protagonistes, intenta recordar en quin moment succeeixen i uneix amb una fletxa el nom de qui la diu.

Aquesta frase de la Sra. Bhamra a la seva filla Jess ens dóna una idea de la protecció que la família vol exercir, principalment en tot el que es relaciona amb el seu aspecte físic i la seva sexualitat. Cada un de nosaltres tenim una sexualitat personal, diferent de la dels altres, amb característiques diferents en cada etapa de la nostra vida. Per aquesta raó, les nostres dues protagonistes femenines tenen la seva pròpia opinió i busquen el seu particular desenvolupament. Jess no vol enfrontar-se amb la seva família, però haurà de demostrar-los què és el que desitja i quant ho desitja. Jugar a futbol, tenir una parella que no sigui indi, són conquestes que ha de fer superant les pressions familiars, socials i culturals, trencant els prejudicis i comportaments tòpics que tots esperen d'ella. Els afectes i impulsos sexuals apareixen en Jess sense pretendre-ho, són part important del seu desenvolupament personal i en la pel·lícula observem la seva evolució.

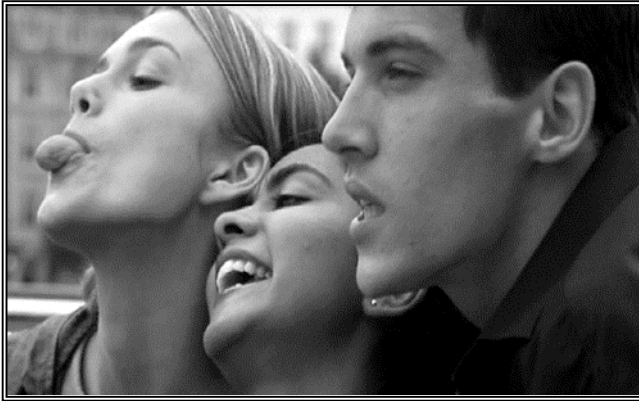
1. Tu hermana va a prometerse y tú estás aquí contemplando a ese cabeza rapada.	
2. No me maquillo ni llevo ropa ajustada, pero ellos eso no lo ven.	Sra. Bhamra
3. Supongo que pronto tus padres te casarán con un médico joven y guapo, una chica tan guapa.	
4. Papá no te dejará ir al extranjero sin estar casada.	
5. Son perfectos mientras estás creciendo, porque te las levanta así...	Jess
6. A veces esas chicas inglesas llevan el pelo tan corto que parecen chicos.	
7. No es justo que los chicos no ayuden en la casa.	
8. Sujetador deportivo no, son muy sosos, no aumentan nada.	Pinky
9. Es mejor que ir tirándote a chicos sin más.	
10. ¿Cuándo vas a darte cuenta de que tienes una hija con tetas, no un hijo?	
11. Te estaba tocando todo, tenía sus manos en tus piernas desnudas.	Paula Paxton
12. Espero casarme con un chico indio como él.	
13. Ahora llevan ropa buena, tienen buenos trabajos, incluso saben cocinar y lavar.	
14. Si te pones un saco, ¿quién se fijará en ti?	

Hi ha diferència entre les actituds de la mare de Jesus i la de Jules respecte al que fan les seves filles? Explica-ho.

Quines diferències haguessin aparegut a la pel·lícula si en comptes de ser noies les protagonistes, haguessin estat nois?

2

Quando estás enamorada lo darías todo

Pinky li diu aquesta frase a la seva germana quan parlen de l'enamorament. A Jess li resulta difícil saber si s'ha enamorat de Joe o simplement li té afecte i l'admira com a entrenador. I és que enamorar-se d'una altra persona no és un acte voluntari, el propi Tony l'hi diu a Jess: "No pots planejar de qui t'enamores, ocorre". Enamorar-se és un estat d'ànim que pot ser compartit o no per l'altre, per tant pot produir felicitat o, per contra, frustració. Les dues protagonistes s'enamoren del mateix noi, però només una d'elles es veu corresposta. Jules reacciona amb certa agressivitat en sentir-se desplaçada de l'afecte de Joe, Entre les dues noies també hi ha afecte, són amigues i això els permetrà superar els obstacles. L'afectivitat pot

de suposar amistat o enamorament i, encara que també poden existir relacions sexuals sense afecte, els nostres protagonistes semblen plantejar primer les dificultats per seguir endavant (pertanyen a diferents races i cultures, tenen inseguretats perquè no volen perjudicar ningú, són molt joves ..., però les últimes seqüències ens suggereixen que van a ser capaços de vèncer aquests obstacles.

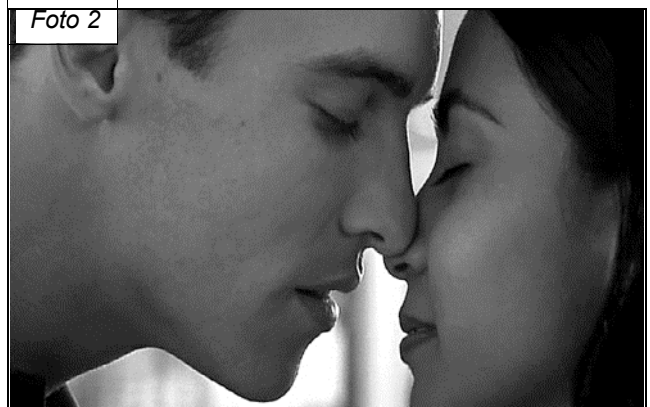
Aquí tens una sèrie de frases, algunes apareixen en la pel·lícula, d'altres no. Intenta reconèixer les autèntiques i situa-les sota la fotografia corresponent completant el diàleg que es produeix:

1. Cuando vuelva, espero que no te hayas ido con otra.
2. Pero me da igual, paso de los dos. Hay muchos tíos por ahí.
3. Sabías exactamente lo que sentía por él.
4. Mira, tía, tanto pensarlo...yo he sido más rápida que tú.
5. A pesar de la distancia y del rollo con tus padres tal vez podríamos tener algo.
6. Tú no sabes lo que es el amor. Me ha dolido mucho. Me traicionaste.
7. Pasa de tus padres y vente conmigo, princesa del Punjab.
8. Eres una guarra y una traidora asquerosa.
9. Volveré por Navidad, les entraremos a mis padres.
10. Me dijiste que no te gustaba y resulta que ahora te mueres por él.

Foto 1

Foto 2

Jules:

Jess:

Jules:

Joe:

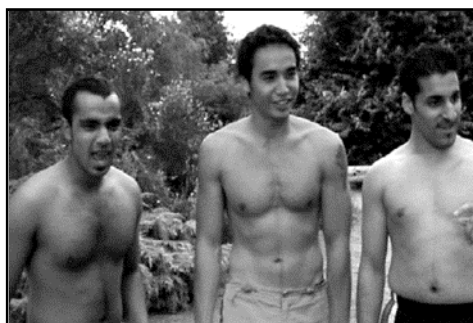
Jess:

3 ¡Saca tus pies lesbianos de mis zapatos!

A hores d'ara ja t'hauràs adonat que la pel·lícula no tracta només de futbol. Aquest esport és una excusa per parlar-nos d'altres coses. La frase que pronuncia Paula Paxton va dirigida a Jess en comprovar que porta posats seves sabates. Sovint ens trobem amb frases, acudits i actituds que fomenten la discriminació sexista. En la pel·lícula hem vist dues seqüències en què podem apreciar aquest tipus de comportament. Primer són les amigues de Pinky les que observen als amics de Tony jugant a futbol al parc i, després, seran ells mateixos contemplant a les jugadores de l'equip de les Harriers.

(En el parque. Secuencia 13)

Meena: Está buenísimo, ¿verdad?
Bubbly: Sí, sí, ya lo creo. Mira, se está quitando la camisa.
Meena: ¡Dios mío!, un poco más y debería llevar la advertencia X.
Mónica: Y con garantía de por vida.
Meena: Llama a Jess.
Mónica: ¡Eh, Jess! (Jess acude).
Meena: Jess, tía, ¿quién es tu amigo, el del cuerpazo?
Bubbly: El que está marcando abdominales.
Meena: Si me mira ahora, me caeré desmayada.
Jess: ¿Quién? ¿Taz?
Meena: ¿Taz?, ¿se llama así? (los chicos pelean de broma sin camisa).
Mónica: ¡Oh!, ¡mirad esa patada! (Risas).
Meena: Sí, está muy bueno...
Bubbly: Está muy bueno (Más risas; Tony llama a Jess).
Mónica: Vamos Jess, te está llamando tu novio.
Jess: Sólo somos colegas, no soy una guarra como vosotras (Se va).
Mónica: ¡Zorra!, sólo porque es virgen se cree mejor que nosotras.
Meena: Sí, al menos no se ha tirado a medio barrio como vosotras.

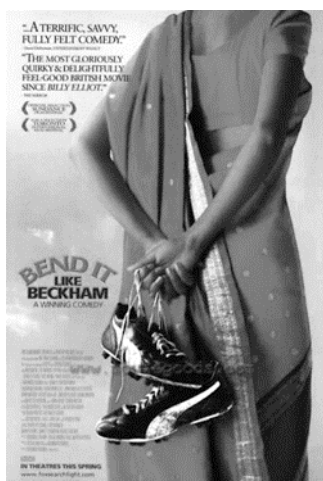

(En el campo de fútbol. Secuencia 48)

Sonny: No todas parecen lesbianas (viendo salir al campo a las jugadoras).
Taz: ¡Tíos, fijaos en las tetas de la capitana!
Sonny: ¡Dios tío, le deben estorbar!
Gary: Tiene suerte de que no se haya dado un golpe de teta en la cara al correr (risas).
Tony: ¿Por qué no podéis verlas como deportistas? (los demás lo miran y ríen).

Després de llegir els dos textos dialogats, assenyal amb una X aquelles frases que puguin relacionar-se amb les actituds dels nois i noies en les seqüències:

NOIES

NOIS

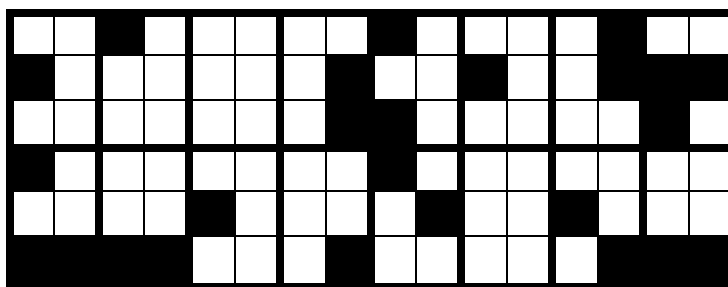
	<i>Sólo se fijan en el aspecto físico</i>	
	<i>Expresan deseos sexuales</i>	
	<i>Actúan así porque están en grupo</i>	
	<i>Tienden a exagerar</i>	
	<i>Tienen una actitud "sexista"</i>	
	<i>Son comportamientos frecuentes</i>	
	<i>Utilizan expresiones afectivas</i>	
	<i>Tienden a ridiculizar</i>	
	<i>Aparentemente lo hacen para divertirse</i>	
	<i>No suelen comportarse así</i>	

Després d'haver pensat en tot l'anterior, escriu aquí una conclusió:

Quina actitud tenen Jess i Tony en aquestes seqüències?

Alguns personatges manifesten també actituds discriminatòries sobre els comportaments homosexuals. La mare de Jules tem aquesta inclinació en la seva filla, encara que ella l'hi expliqui ("Que porti xandall i ju- gue a futbol no vol dir que sigui lesbiana. I a més, mare, ser lesbiana no és res dolent"). També Pinky té els seus prejudicis: "Aposto que estava amb una tortillera del seu equip". Tony confessa a Jess que li agrada Beckham, és a dir, li confessa la seva identitat sexual homosexual i tem que els seus amics s'assabentin perquè sap que socialment encara existeixen molts prejudicis i poden rebutjar-lo.

Col·locant els rectangles que tens a sota, completa aquest TAULER en què podràs llegir 1 frase que diu un dels personatges i el seu nom. Després, hauràs d'explicar el seu significat i quin tipus d'actitud té aquest personatge.

	N
O	
P	A

N	O
	C
M	O

G	O
A	
O	

A	R
V	A

E	N
T	R
N	T

A	
U	
M	É

T	I
U	E

N	A
O	M
S	

A	V
L	A
U	L

	M
L	O

	N
E	N
	A

	T
O	N
M	E

E	N
	A

R	A
	Q
A	

A	D
	S
N	I

T	I
	C
M	Á

4. Observació d'elements relacionats amb el relat

- La pel·lícula posa en crisi actituds racistes, sexistes i homòfobes institucionalitzades en la societat britànica. Quines experiències al voltant de l'homosexualitat, la discriminació racial o la construcció de gèneres viuen alguns dels i de les protagonistes?
- Fixem-nos en la caracterització d'ambdues cultures a través de la família sikh de la Jess i de la família anglesa de la Jules. Descriviu la indumentària i les cases on viuen. Què tenen de diferent? I en comú?

5. Observació d'elements relacionats amb el relat i el llenguatge cinematogràfic

- Analitzar la seqüència en què la Jess és la responsable de llançar la falta que pot decidir el resultat final del partit. Què significa la substitució simbòlica de les jugadores a la barrera per les dones de la seva família?
- El film connecta amb el llenguatge audiovisual al qual el públic juvenil està avesat. Així, per exemple, destaquem la manera com els entrenaments i els partits de futbol han estat filmats. La seva estètica i narrativitat s'acosta al videoclip: una successió de plans curts que utilitzen enquadraments en contrapicat filmats amb unes càmeres especials, les *Wego* (similars a les *Steady-Cam*, que permeten uns moviments més complexos que sovint adopten un punt de vista subjectiu). El tractament formal, proper al cinema "comercial" s'aconsegueix gràcies al ritme trepidant i a una música amb una forta base rítmica. Analitzar i comparar el tractament formal i els moviments de càmera en les escenes rodades al terreny de joc i les que passen a casa de la família de la Jess.
- Si ens preguntéssim a quin gènere cinematogràfic pertany la pel·lícula, podríem dir que es tracta d'una comèdia. Quins girs o estratègies s'utilitzen per a fer-nos riure? Recordeu algun diàleg o malentès que de tan surrealista us hagi semblat divertit? I algun *gag*?

6. Propostes de creació plàstica, literària o audiovisual

- Pel que fa al tractament formal de moltes seqüències, la directora utilitza elements i recursos audiovisuals propers a l'estètica del videoclip. Però...coneixem quines són les formes i les estratègies visuals i sonores que constitueixen aquesta "estètica"? Què en sabem dels videoclips? Fixeu-vos com han rodat i han muntat l'escena. S'assembla a com veieu un partit de futbol des de les grades, o a com el veieu des de la televisió?
- Imagina't que has de realitzar un videoclip que pertany a tres estils musicals diferents (i a tres cançons amb diferent missatge i públic objectiu): un per a una cançó estrident d'una banda de punk-rock, un altre per a un/a cantant de balades i l'altre per a un grup actual.
- Feu el seguiment de les notícies esportives, a la televisió i a la premsa, d'un cap de setmana qualsevol. Retalleu les portades dels diaris esportius (o de les seccions d'esports de la premsa). Comproveu la quantitat d'informació que teniu sobre l'esport femení. Quantes dones protagonitzen les notícies que heu vist o llegit? Quantes dones esportistes hi apareixen?
- A la nostra ciutat, hi ha equip de futbol professional femení? Coneixeu el nom d'alguna futbolista? I el d'alguna esportista d'elit? Per quin motiu en coneixem més aviat poques? Se'n parla gaire?
- La pel·lícula ens parla de la lluita que dues noies mantenen amb el seu entorn per poder realitzar allò que els agrada i desitgen, jugar a futbol. Al seu voltant s'esdevenen tota una sèrie de situacions, més o menys properes al seu món, que ens donen a entendre que ho tenen molt difícil. Podríeu enumerar quines són les circumstàncies que et fan pensar que no hi ha lloc per a les noies que volen jugar a futbol? Per què creieu que és tan difícil que un joc aparentment popular només estigui destinat als nois? Creieu que són fàcils de superar, aquestes barreres?

TREBALL FINAL: Com resumiries el que hem parlat aquest trimestre?

PROPOSTES.

Tria una d'aquestes propostes o proposa tu una nova:

- a) Busca una imatge en una revista i pega-la, fent un comentari sobre la relació que té amb el que hem fet a classe.
- b) Escriu un poema sobre el que hem fet a classe.
- c) Tria una cançó que t'agradi i canvia la lletra de la cançó perquè parli sobre el que hem fet a classe.
- d) Escriu una reflexió personal sobre algun dels temes que hem fet a classe.
- e) Escriu una història curta sobre els temes que hem fet a classe.
- f)....

CULTURA I VALORS ÈTICS. AVALUACIÓ

ALUMNE.....GRUP.....

1r ESO	valor			trimestre		
aspecte	1	2	3	1r	2n	3r
treball i actitud						
dossier	poques activitats realitzades	quasi totes les activitats realitzades o totes però sense bona presentació	totes les activitats realitzades i amb bona presentació			
actitud a classe	quasi sempre li costa molt seguir les normes	no sempre segueix les normes	normalment segueix les normes			
competències bàsiques						
Detectar aspectes ètics d'una situació donada (C4)	Detecta alguna vegada aspectes ètics d'una situació	Detecta sovint aspectes ètics d'una situació	Detecta molt sovint aspectes ètics d'una situació			
Mostrar actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences. (C5)	Identifica com a diferents les altres persones, cultures, opcions i creences.	Mostra normalment actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.	Mostra sempre actituds de respecte actiu envers les altres persones, cultures, opcions i creences.			
Fer intervencions pertinents a la qüestió sobre la qual es dialoga (C6)	Fa intervencions alguna vegada sobre la qüestió sobre la qual es dialoga	Sovint fa intervencions pertinents a la qüestió sobre la qual es dialoga	Molt sovint fa intervencions pertinents a la qüestió sobre la qual es dialoga			
Tenir disposició col·laboradora per treballar en grup a l'aula (C10)	Té poca disposició col·laboradora per treballar en grup a l'aula	Té disposició col·laboradora per treballar en grup a l'aula	Té molta disposició col·laboradora per treballar en grup a l'aula			
total						
qualificació						
menys de 6	Assoliment insuficient	entre 11 i 14	Assoliment notable (AN)			
entre 6 i 10	Assoliment suficient (AS)	entre 15 i 18	Assoliment excel·lent (AE)			